

Ikt. sz.: 23-2/5/2011
Előadó: Borbély Gábor
Tel.: 94/504 135

Tárgy: Vindornya-láp élőhely-
helyreállításának vízjogi létesítési
engedélyezése

Nyilatkozat

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

A Vindornyaszőlős Község Önkormányzata által benyújtott „A Vindornya-láp élőhelyének helyreállítása, fejlesztése” c. KEOP 7.3.1.2/09-2009-0005 sz. pályázathoz

- 1. A folyók, tavak vízkészletgazdálkodását jelentősen befolyásoló beavatkozásoknál a pályázatban megfogalmazott tevékenységek, beavatkozások, illetve azok megvalósításának vízügyi szempontú értékelése**

A részletes műszaki leírást az engedélyeztetésre 2010. novemberében beadott „Vindornyaszőlős, Vindornya-láp élőhelyének helyreállítása, fejlesztése a 089/11 és 092 hrsz, a lápvízellátásának és tűzvíz készletének biztosítására tervezett tavak kialakításával” című vízjogi létesítési engedélyezési terv (GEO SIVO Építőipari, Környezetvédelmi Tervező és Kivitelező Kft Budapest) tartalmazza.

A pályázatban megfogalmazott tevékenységek:

A közvetlen cél a függő medrű Vindornya-csatornából az összegyűjtött vizek „bekormányzása” a 089/11 hrsz.-ú fokozottan védett természeti területre, a lápvízellátásának javítására. A vízháztartás javítás a felszín alatti talajvíz közvetítésével valósul meg. A tervezett fenékszinttel az agyag, agyagos- homokos réteget eltávolítva a fenékszintet az iszaposabb rétegbe mélyítik csökkentve ezzel a meder vízzáróságát. Az iszapos rétegek „k” tényezője egy-két nagyságrenddel kisebb, mint, az agyagosaké (kb. 10-7cm/sec), így létrejöhet a kommunikáció a tavak vize és a környező talajvíz között.

A tervezett tavak közül az 1. számú tó, ülepítőként tervezett (vízminőség javítás, hordalék kiülepítés), a betervezett csekély (80 cm magas vízoszlop) vízborítás miatt be fog nádasodni, elősegítve a csatornából érkező vizek gyökérszónában történő tisztítását, szűrését, ülepítését.

A 2. számú tó biztosítja, hogy a tóba kerülő felszíni vízkészletek a felszín alatti áramló víz „készletébe” kerülhessenek, de mód van a tó „készletezett” vizének közvetlen lápba vezetésére is a 2. számú tó leeresztő zsilipjén keresztül is.

A 3 sz. tó (092 hrsz) egy talajvízszint alá kikotort vízimű, melynek célja: láptűz esetén az oltóvíz biztosítása (maga a talajvíz szolgáltatja az oltási célú vízkészletet).

A tervezett létesítmények a fentieknek megfelelően:

- Duzzasztó mű a Vindornya-csatornán
- Vízkivételi mű a Vindornya-csatornán (barátságzilip)
- 1. sz. ülepítő tó
- Betétpallós vízkormányzó mű
- Összekötő földárok
- 2. sz. víztározó tó
- Vízleeresztő műtárgy (barátságzilip)
- 3. sz. tűzvíz tározó tó

A telepítés során elvégzendő tevékenységek:

Irtás	Fás növényzet irtása
	Cserjés- és gyomnövényzet irtása
Talajmunkák	Töltésalap előkészítés középmező-szántással
	Rézsűképzés rézsűfüvesítés részére
	Átmeneti depónia létrehozása a 101/8 hrsz-ú felhagyott anyagbánya területén
	Humuszos, tőzeges réteg terítése rézsűfüvesítés alá (humusz-depóniába szállítással)
	Tőzeges réteg letolása (depóniába szállítással)
Növénytelepítési munkák	Nád eredeztetése növényzettel a nádpadkán és az 1. sz. depónián
	Füvesítés előkészített rézsűfelületen
A mederkotrások sajátos műveletei	A három tó mederkotrása (profilra kotrás) - elszállítással a Önkormányzat anyagbányájába
	Töltésépítés céljára deponált anyag
	Árokmeder kotrások, a kikerülő anyag elszállításával az Önkormányzat anyagbányájába
Új töltésépítések	Töltésoldal lépcsőzése a Vindornya-csatornánál (mentett oldali töltésépítés miatt)
	Töltésépítés az 1. és 2. sz. tavaknál (agyagmaggal) terv szerinti méretekkel, depóniából szállítással és padka kialakítással
Vízkormányzó műtárgyak építése	Műtárgyak betonszerkezete - betonacél szereléssel és terméskő bedolgozással (vízzáró vakolattal), bukógátnál elzáró horony beépítéssel (betétpallók elkészítésével)
	Vízépítési terméskőből építendő mederburkolatok (lezáró bordák is) készítése (rőzse munkákkal kiegészítve a terv szerinti helyen)
	Gyalogösvény megépítése bürü-palló kialakítással
Műszaki, egyéb beszerzés	Lapvízmérce telepítése
	Kaszálógép

Kapcsolódó tevékenységek az üzemeltetés alatt:

- Tisztító kaszálás
- Vízmérce monitoring
- vízminőségi monitoring
- Élőhely-monitoring

A projekt Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség általi értékelése:

A projekt komplex célkitűzése a védett Vindornya-láp, mint értékes vizes élőhely megőrzése, fenntartása, ennek kapcsán az őshonos, védett növény- és állatfajok védelme.

A Vindornya-lápon a gazdaságosan hasznosítható tőzeget a láp teljes területén kitermelték. A beruházás e felhagyott tőzegbánya területének rehabilitációját célozza.

A felhagyott bánya visszaalakulóban lévő „természetes” állapotának fenntartására az elmúlt évtizedekben kidolgozott koncepciók a vízvisszatartást, és a visszatartott vizek lápra vezetését tekintik számításba vehető megoldásnak. A gyorsan lefutó nagyvizek visszatartásához tározó tó, vagy tórendszer kialakítása szükséges.

A tervezett tavak és a rekonstrukciós terület környezetében előforduló természetes vagy természetszerű növényzettel fedett területeken a természetes növényközösségek fajai dominálnak még annak ellenére is, hogy a területen kizárólag csak másodlagos növényzet található, amely nem mentes az antropogén hatásoktól. A tavak helyének kijelölése, alakjának megválasztása a természetvédelmi szempontok figyelembe vételével történt. A vízháztartást javító tó együttes a terület legmagasabb pontján, az értékes növénytárulások megőrzésével kerül kialakításra. A tűzvizet biztosító tó szántó művelési ágú ingatlanon létesül.

A rekonstrukciós munkák eredményeként a vízellátás javulása csökkenti a vízhiányos időszakokban fellépő avartüzek valószínűségét. A bekövetkezés esetén pedig a tűzvíz tározó biztosítani tudja az oltáshoz szükséges vizet.

A tervezett beruházás főbb egységeit a vízvisszatartást szolgáló tározók alkotják. Kisebb létesítmények a vízkormányzáshoz szükséges műtárgyak (barátságilipek, bajuszárkok).

A víztározók helyszíne viszonylag sík területre esik, ezért a tározók tájba illesztését szem előtt tartva a medence és a körgát geometriai kialakítása a lehetőségekhez mérten követi a terepviszonyokat, mentett oldali rézsűje lankás, csökkentve ezzel a mesterséges tájképi hatást. A tájba idomuló nyílt vízfelületek kialakulása növeli a lápterület tájszerkezetének változatosságát, ezzel tájképi értékét.

A projekt várhatóan összességében jó hatással lesz a Vindornya-lápra és elősegíti a láp élőhelyének, vízháztartásának helyreállítását. A tavak kialakítása során a szükséges, de minimális mértékűre korlátozott igénybevétel a láp állapotára természetvédelmi célokkal ellentétes hatást nem gyakorol, a projekt eredményeként a láp vízháztartásának javítása és a természetvédelmi kezelés az élőhelyek természeti állapotát kedvező módon befolyásolja. A kialakuló vizes élőhely mind természeti állapotát, mind táji jellegét tekintve illeszkedik a lápi környezetbe.

Meg kell jegyezni, hogy az 1. és 2. számú tavak helyének kérdésében a dokumentáció ellentmondásokat tartalmaz. A szöveges rész tévesen a 089/11 hrsz. a) alrészletére helyezi a tavakat, a rajzok, valamint az korábbi egyeztetések, helyszíni bejárások alapján a tavak valódi helyszíne a 089/11 hrsz. b) alrészletén van.

Felügyelőségünk a beruházás létesítési engedélyezését megelőzően a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 3-5. §-ában foglaltak alapján, az előzetes vizsgálati eljárást folytatott le a beruházás várható környezeti hatásai mértékének elbírálásra. A tervezett beruházás a Kormányrendelet 3. számú mellékletének 139. pontja alá tartozik. Megállapítást nyert, hogy a tervezett munkálatok során jelentős kedvezőtlen környezeti hatás nem feltételezhető.

2. Amennyiben releváns, kérjük tételesen felsorolni és indokolni az alábbiakat is:

Felügyelőségünk az előző pontban említett előzetes vizsgálatot záró határozatot az alábbi előírásokkal adta ki:

a. Nem javasolt tevékenységek

1. A talaj- és vízszennyezés megelőzése érdekében a projekt területen kerülni kell a szállítójárművek és munkagépek karbantartását, üzemanyag-feltöltését.
2. A tavak medrének kialakítása során ügyelni kell arra, hogy a láp területe alatt található vízzáró réteget átütni nem szabad.

b. Módosítási javaslatok

1. A területről kikerülő földanyag elhelyezését a Vindornyaszőlős 101/8 hrsz-ú ingatlanon – a közölt adatok alapján – nem lehet teljes mértékben biztosítani, ezért további területeket kell az elhelyezéshez megjelölni. A kitermelt föld még ideiglenesen sem tárolható a beavatkozással érintett területen kívüli védett természeti területeken.

c. Egyéb feltételek az egyes tevékenységeknél

1. A projekt megvalósítása során különös figyelmet kell fordítani a beavatkozási és a célterületek természeti értékeinek és a védett természeti értékeknek megőrzésére, ennek érdekében a kivitelezés megkezdése előtt, a terepi munkákat megelőzően a tavak medrének, a megközelítő utak, az ideiglenes depóniák helyének kitűzése során be kell vonni a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: Igazgatóság) munkatársait.
2. A tavak, valamint a projekthez kapcsolódó műszaki létesítmények kialakítását lehetőség szerint vegetációs időn kívül, október 31. és március 1. között kell végezni.
3. A projekt megvalósítása során folyamatosan alkalmazni kell egy természetvédelmi felelőst, aki rendelkezik a szükséges felsőfokú szakképesítéssel, természetvédelmi szempontból ellenőrzi a munkálatokat, kapcsolatot tart a természetvédelmi hatósággal és az Igazgatósággal.
4. A projekt megvalósítása során a Vindornya-láp komplex ökológiai rendszerére hatással lévő objektumok kerülnek kialakításra, ezért fontos, hogy a megvalósítás után biztosítani lehessen a láp vízháztartásának és élővilágának folyamatos monitorozását, valamint az eredmények függvényében a szükséges korrekciós beavatkozások megtételét.
5. A taposási kár minimalizálása érdekében munkagépekkel és szállítójárművekkel a Vindornya-csatornát és közvetlen környezetét megközelíteni csak megfelelően száraz vagy fagyott talaj esetén szabad.
6. A területen esetleg tárolni szükséges köolajszármazékok és egyéb, a környezetre, különösen a vizekre potenciális veszélyt jelentő anyagok deponálása csak zárt, kármentővel ellátott tárolóban lehetséges.
7. A talaj és a talajvíz szennyezésének megelőzése érdekében a 2. és 3. számú tavak medrének kialakítása – tekintve, hogy részben a talajvíz szintje alatti munkavégzésről van szó – különösen gondos munkavégzést kíván.
8. A létesítendő földművek állékonysága érdekében azok építése során különös

- figyelmet kell fordítani a megfelelő tömörítésre, melyet a terveknek megfelelően, rétegenként legalább $T_{ry} = 90\%$ -osra el kell végezni.
9. A beruházás területén esetlegesen keletkező hulladékok szakszerű összegyűjtéséről, hasznosításáról, ennek hiányában ártalmatlanításáról a beruházó gondoskodni köteles.
 10. Az építési területéről elszállítani tervezett kitermelt föld hasznosítása érvényes hulladékkezelési engedély birtokában kezdhető meg.
 11. A beruházással érintett területen a munkálatok időtartama alatt észlelt minden havária jellegű eseményt Felügyelőségünkre be kell jelenteni, a további környezetkárosodást meg kell előzni, a szennyezés felszámolását mielőbb meg kell kezdeni.
 12. A Vindornya-csatorna medrében hagyandó vízhozam értéke legalább a mértékadó kisvízi vízhozam $2/3$ -a.
 13. A tavak feltöltése csak a tavaszi hóolvadást követően, illetve a nyár eleji csapadéktevékenység következtében kialakuló nagyvizek idején lehetséges.
 14. A beruházás megkezdése előtt vízjogi létesítési engedélyt kell beszerezni.

A pályázat tartalmát megismertem (és a fentiekben feltüntetett feltételekkel) támogatom:

2011. március 10.

igazgató

A nyilatkozatot kapja:

1. Vindornyaszőlős Község Önkormányzata, 8355 Vindornyaszőlős, Dózsa Gy. u. 21.
2. Mott MacDonald Magyarország Kft., 1138 Budapest, Népfürdő u. 22., Duna Torony A épület